

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.  
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. február 2.

Vasárnap.

XXI évfolyam 10. szám.

Előfizetési árak:  
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.  
Negyedévre 2 korona 50 fillér.  
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:  
4 ha-áb s petitorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.  
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.  
Nyilttér sora 30 fillér.  
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

## Költségvetési vita.

Az 1902. évi költségvetés tárgyalását elkezdte a képviselőház. A pénzügyi bizottság előadója, Neményi Ambrus indította meg a vitát tetszéssel fogadott beszéddel, mely egy órahosszat tartott s a költségvetés minden részét megvilágította. Az ellenzék részéről Kossuth Ferencz szólalt fel elsőnek. Ez az előkelő parlamentárius azzal az állítással támadta az előirányzat pénzügyi részét, hogy anomalia az, ha az állam szükséglete folyvást emelkedik, mi alatt az elszegényedés mindinkább nő. A múlt évi előirányzattal szemben a tárgyalás alatt levő budget 29 millió korona több-követelést mutat fel és ez az emelkedés jövőre folytatódik. És hogy az elszegényedés tényleg létezik, bizonyítja már az az egy körülmény is, hogy a jelzálogtartozások az utolsó 10 év alatt megkétszereződtek.

Nem lehet tagadni, hogy Kossuth ez állításainak nagy része igaz, mint egész azonban éppenséggel nem való, és ezért az állításokból levont következtetések is tarthatatlanok. Igaz, hogy a szükséglet folyton emelkedik és az emelkedés — reméljük — még nincs lezárva. Reméljük, mondjuk, mert ha egy pillantást vetünk költségvetéseinkre 1867-től kezdődőleg, azt látjuk, hogy a fokozott követelések a legszorosabb összefüggésben vannak a kulturális célokkal, a mezőgazdasági jövedelmek emelésére, hazai ipar teremtésére, forgalom és kereskedelem fejlesztésére fordított kiadásokkal s igen nagy részben a beruházásokkal. A túlzás legcsekélyebb látszata nélkül elmondhatjuk, hogy talán a világ egy országában sem történt aránylag oly sok az állami élet minden terén. Nem nagyzásból mondjuk ezt, hanem csak tényt konstatálunk s hozzáteszünk, hogy a forszírozott munkára nagy szükség is volt, mert az alkotmány helyreállítása után az alaprakástól kezdve mindent újból kellett teremteni és folyton fejleszteni.

Továbbá igaz Kossuthnak az az állítása, hogy a jelzálogadósságok nagy mértékben nőttek, de nem lehet e tényből azt következtetni, hogy az elszegényedés nagyobb lett. A jelzálogtartozások nem csekély része Budapestre esik. Felfelé törekvő fővárosunkban éveken át igen élénk építkezés folyt. Egyes években 800 új házat is építettek s ezt az építkezést bankkölcsonök tették lehetővé. Ezekből a hitelekkel lettek a jelzálogadósságok. Lehet komolyan állítani, hogy ez elszegényedést jelent. Ellenkezőleg; az ujonnan teremtett értékek a telkek árának emelkedését is hozzávéve legalább négyszeresét teszik az

új terheknek. Így vagyunk a földbirtoknál is. Jó gazda csak birtoka jövedelmének fokozása végett vesz fel jelzálogkölcsonöt. A ki azért teszi ezt, hogy költséges életmódját folytathassa, az nem életképes s azt az államnak semmitféle pénzügyi politikája sem menti meg.

Amit az egyes tárczák keretében alkottunk, arról most hallgatunk. Csak azt az egyet emeljük ki, hogy a beruházások 1895. év óta az államadósság szaporodása nélkül történtek, és 1901. végéig a budget keretében 252 $\frac{1}{2}$  millió koronát tettek, azonkívül külön törvényekkel a pénztári feleslegekből 143.71 millió koronát, ehhez járulnak még az államvasutak hálózata 1897—1901. években tett beruházások: 192.23 millió korona, összesen 588 millió K-nál több. Együttal fél milliárd koronát meghaladó összeggel gyarapodtak a bevételi feleslegekből a pénztári készletek.

Amit a függetlenségi párt vezére még mondott, nevezetesen a külön vámtérületről, azt érthetővé teszi az ő pártállása, de helytállónak éppen nem. Az a párt, mely Ausztriával minden közösséget ellenez, dolgozhat a kötelék szétbontásán, a szabadelvű pártnak azonban a jelen pillanatban a közösség fentartására kell törekednie. Ezt az ország vitális érdekeinek megfelelő álláspontot foglalja el a Széll kabinet, s tagjainak a vita folyamán elég alkalmuk nyílik, hogy azt képviseljék.

Az új polgári perrendtartás törvényjavaslatát indoklásával együtt betorjesztette dr. Plósz Sándor igazságügyi miniszter a képviselőházban. Ez kétségtelenül öröndetes eseménye nemcsak a jogvilágnak, de az egész magyar közéletnek is, mely a mostant, nagyrészen még az 1868. évből való írásbeliség miatt szerfölt sokat szenvedett és szenved még most is. A Plósz féle új javaslat magának a miniszternek legsajátabb műve. A jogalkotásnak ezen a terén Plósz miniszter elsőrangú szaktekintély s a reform kérdésével éveken át foglalkozott. Az első terv is egészen az ő vezetése alatt készült. Azóta, hogy az megjelent, a miniszter a jogtudományos irodalom kritikáját s különösen az ügyvédi kamarák főlészálásait figyelembe véve maga dolgozta át utoljára a tervezetet törvényjavaslatná s most az végre mint teljesen megőrt reform-mű került a képviselőház elé.

Fontosságát fölismeri tulajdonképen a szakemberek dolga, azonban a laikus világ is fölfogja annak nagy horderejét, ha megemlékezik róla, hogy mennyi kárt tett a jogbiztonságban az 1868. évi eskü- és két tanu rendszer, valamint az a bürokratikus perfolrás, ami alatt sem az ügyfelek, sem az ügyvédek nem jel nhettek meg a bíróság előtt, hogy közvetlenül és élőszóval érvényesíthessék vagy védhessék jogait. Magyarország tulajdonképen csak ozzel a törvénynyel fog belépni a magánjogi igazságszolgáltatás terén az európai államok sorába.

A törvényjavaslat teljes címe ez: Törvényjavaslat a magyar polgári perrendtartásról. A javaslat 776 szakaszból áll.

A képviselőházból. A képviselőház január 29-én tartott ülése végén Vázsonyi Vilmos személyes kérdésben felszólalt. Hortványi vádját, hogy ő a történelmi nemességet támadta meg ismeretes beszédében, visszautasította.

Rakovszky István közbekiáltott: megugrott.

Vázsonyi erre azt felelte: „hazudik, a ki mondja.”

Óriási zajban elnök megint Vázsonyit, a ki kijelentette, hogy a sajtó ama részére értette szavait, mely ráfogta, hogy ő megugrott.

Óriási zaj, láрма, felkiáltások: forradalmatlázító!

Rakovszky személyes kérdésben kijelenti, hogy Vázsonyi nem megugrott, hanem elbujt.

Nagy zaj.

Vázsonyi visszakíáltja: nem igaz! (Folyton tartó láрма és zaj.)

Az elnök az óriási lármában nagy izgatottságok között az ülést berekesztette.

A képviselőház január 30-án rendkívül népes ülést tartott.

Napirend előtt szót kért Pichler Győző, s a tegnapi ülésen Lindner Gusztáv beszéde alatt tett, az elnöki tekintélyt sértő megjegyzéseiről, melylyel az elnök rendreutasításait nem respektálta, bocsánatot kért.

Általános tetszés követte szavait.

Napirendre a költségvetési vita folytatása volt kitűzve.

Az első szónok Brázay Kálmán volt, a ki a javaslat ellen foglalt állást.

Ballagi Béla a javaslat mellett szólalt fel. Beszéde rendjén kijelentette, hogy az önálló, vagy a közös vámtérület nem öncél, hanem a gazdasági berendezkedés eszköze. A negyvenes években maga Kossuth Lajos is a vámszövetség mellett foglalt állást. (Helyeslés jobbról.)

Dr. Lindner Gusztáv személyes kérdésben kért szót.

Visszatért a tegnapi beszédére, mely általános visszatetszést szült s a pártok kivétel nélkül elítélték a magyar közjog volt nyilvános rendes tanárát.

Kijelentette, hogy ha valaki azt imputálná neki a tegnapi beszédéből, hogy ő a szászokat egyenrangú politikai faktornak tartja, vagy hogy a magyar nemzetel szemben akarja feltüntetni őket, vagy hogy a magyar nemzet szupremációját nem ismeri el; ezt visszautasítja.

Mióta politikai téren működik, mindig a magyar állameszméért küzdött. (?) Ezelőtt, mint a Deák-párt tagja, melynek most is tagja lenne, ha a párt még léteznék.

## Székellyöldi arányosítások.

Múlt években mozgalmat indítottam volt meg a székellyöldi hírlapokban, annak leleplezésére, hogy Székellyöldön a közhelyek (erdők, legelők) arányosításánál egyes kápzi emberek, minő uzsorával hatáson visszaéléseket követnek el a székellyöldi kisbirtokosok nagy tömegével szemben. Megveszik a tájékozatlan kisbirtokosoktól papirosan megállapított arányrészét a közerdőköl és közlegelőköl potom áron holdankint egy koronától husz koronáig terjedő átlag árban. (Az eladók legnagyobb része azt hiszi ma is, hogy a közhelyekben marháat legeltethet és fát vághat, mert a vevők egyelőre tévedésben tartják az eladókat.) És midőn a községben maradt



székely kisbirtokosoktól 100 kat. hold arányrészeket összeharcsoltak; a már végrehajtott arányosításnak tovább folytatását (fejlesztését) kérték, és ezzel a községben maradt kis székely birtokokok terhére újabb arányosítási költséget zúdítottak.

Ez a mozgalmam élénk hírlapi vitát provokált; és a kormány figyelmét is ezen tárgya irányította; és történt is ebben az ügyben két fontos dolog.

Egyik az, hogy a kir. Curia, azon eléggé nem méltányolható elvet mondotta ki, hogy a már egyszer végrehajtott arányosítás tovább fejlesztésének költségeit, nem a községben megmaradt kis székely birtokokok terhére, hanem annak terhére kell végrehajtani, a ki azt kéri.

Másik az, hogy Darányi miniszter elrendelte azt, hogy Székelyföldön a legelő erdők, tekintettel a székelyföldi marhatenyésztés fontosságára, az egész Székelyföldön felülvizsgáltassanak és újból megállapíttassanak.

Már ezen két fontos eredmény némileg lelohasztotta a kapzsi emberek fosztogatási bírvágát, hogy a tájékozatlan székely kisbirtokokok tömegét koldusbotra juttassák.

Óhajandó volna azonban, hogy a további fosztogatásnak utja egyszer s mindenkorra elzárassék. Ez azonban csak radikális eszközök alkalmazásával volna lehetséges. A ki azonban a ezért komolyan akarja, annak netán a liberális felfogásba ütköző eszközöket is meg kell ragadnia.

Egyik alkalmas módja annak az lenne, az arányosítási törvény odamódosíttatnák a Székelyföldön, hogy a közerdőkben és közlegelőekben, mindazon székely kisközbirtokokok, kik 100 holdon alólnak arányrészeket, kötelezettségük községben maradni, miként ez a volt urbéresekre nézve az erdélyi részekben kötelezőleg ki lett mondva; és a mely üdvös intézkedésnek a volt oláh urbéresek az erdélyi részekben olyan nagy faj fentartó hasznát vették. Ez a módzat szólna a jövőre.

Másik alkalmas mód lenne a székely kisbirtokok tömegét megmenteni az, hogy azoknak a székely kisbirtokokoknak, kik arányrészeiket potom áron a kapzsi embereknek tudatlanságból eladták, maga az állam ezen eladott arányrészeket a telekkönyvi és arányosítási adatok alapján az eladók részére hivatalból váltsa vissza és ezen visszaváltási összeget a telekkönyvileg biztosítván, amortizáció alapján közadók módjára hajtsa fel az eladókon és jogutódakon.

Ha ez a megváltás megtörténhetett a múltban az erdélyrészi volt oláh urbéresek tömegével szemben, annál inkább végrehajtható a székelyföldi kisbirtokokok érdekében.

Ez a módzat szólna a múltba.

Javaslatom első olvasásra szokatlannak tűnik fel ugyan, de a kormány a székelyföldi arányosítá-

sok irataiból és arra vonatkozó telekkönyvi adatokból, nem sok utánjárással, biztos meggyőződést szerezhet magának arról, hogy Udvarhely, Csík- és Háromszékvármegyékben legalább is 30.000 székely kisbirtokos család megmentéséről van tényleg szó. Be fog bizonyulni, hogy egyes tőkepénzesek, üzörások és idegen származású kótes existenciák arányrészeket a közlegelők és közerdőkből fejtenként 1000 k. holdtól 40.000 k. holdig vásároltak össze a tudatlanság és tájékozatlanság kihasználásával. Meg kell tehát minden lehetséges módozatot ragadni arra, hogy a székelynépet, mely az erdélyi részekben a tiszta magyar faj ősforrását képezi — megmenteni lehessen.

Ma egész Európában minden állam, és abban minden nemzet, saját fájának önfentartó küzdelmöt folytatja. Ezen hatalmas áramlattal szemben, mi magyarok, kik semmiféle Európai néppel rokonságban nem állunk, el nem zárkozhatunk. Előljárnak ezen hódító küzdelemben a hatalmas Oroszország és Németország. Mindenki látja, kinek szeme van hogy a fosztott Lengyelországot minő kegyetlen és drasztikus eszközökkel ruszifikálják és germanizálják. Egyszerűen hivatalból kisajátítják az ősi lengyel birtokost, és helyébe orosz és német elemet helyeznek a kisajátított birtokokban. Csak mi magyarok vagyunk olyan liberálisok és rövidlátók, hogy saját véreinket, az erdélyi részekben, a magyar faj ősforrását, a székelynépet, világpolgári felfogással és gyávasággal pusztítani és kivándorolni engedjük.

Miniszter ur! a Székelyföldre is egy Egán Edét kell sürgősen kiküldeni; ki a kötségtelenül létező nagy bajokat és a pusztulásnak indult székelyek nagy tömegének megmentésére vonatkozó módozatokat a helyszínen tanulmányozza; és a tárgyilagosan megállapított bajok orvoslására a mulhatlan szükség és észlra vezető javaslatokat előterjeszthesse; mert a székelyek is vannak olyan államfentartó faj, mint a rutének.

Székelyudvarhelyt, 1902. január 28.

Dr. Török Albert.

## NAPI HIREK.

— Kinevezés. A magyar kir. igazságügyi miniszter Bodola Gyula, kézdivásárhelyi kir. törvényszéki írnokot kinevezte a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához irodatiszté. Megérdemelt előléptetés.

— Halálozás. Karatna-volái Dr. Mika Károly, m. kir. állami főreáliskolai rendes tanár Sopronban, áldásos életének 46-ik, boldog házasságának 20-ik évében január 27-én hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult a magyar középiskolai tanári

kar egyik legképzettebb tagja volt s ezért korai elhunyt veszteség a közoktatásügyre. Dr. Mika Ottokár sepsiszentgyörgyi aljárásbíró az elhunytban testvérét gyászolja. Nyugodjon esendesen.

— A kézdivásárhelyi ev. ref. egyházközség tájára, mely tudvalegőleg február 8-án lesz, nagyban folynak a készülődések s nagy a reménység, hogy ez is szépen fog sikerülni. A rendező-bizottság, melynek tagjai közé sikerült az elnökségnek megnyerni a „Kereskedő-Ifjak Társulatát”-nak lelkes ifjuságát, mindent elkövet, hogy a mulatság minden tekintetben sikerüljön, a mi az előjelekből következtelve, meg is lesz. A rendező-bizottság kérésére közöljük, hogy, a kik netán meghívót nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, forduljanak Turóczi László algonok, könyvkereskedőhöz.

— Bimbóhullás. Elekes Béla, kir. ítélőtáblai bírót, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék kintő bíráját és feleségét súlyos csapás érte. Pár hét előtt született két kis fiuk: Elekes Péter és Pál, rövid földi élet után az angyalok honába költözött. Az édes anyai kebelről oly korán letért kis bimbók, kedves angyalok álma legyen édes és boldog. A mélyen sujtott szülők pedig találjanak enyhületet társadmunkának irántuk érzett őszinte részvételben.

— Tréfás estély. A farsangot méltóan fogja befejezni — mint halljuk — hushagyó kedden a Kereskedő-ifjuság táncestélye, melyet valójában egy kis bohókás, tréfás mulatságnak tervez a rendezőség. Részletekről még nem írhatunk, annyit azonban kijelenthetünk, hogy ezen az utolsó mulatságon Carnovall herceg a maga teljes fényében és humorában fog bemutatkozni. Kezesség erre közönségünk előtt előnyösen ismert ifjuság sokoldalú buzgalma és lelkesedése, melylyel már több nemes ezélt igyekeztek eddig is sikerhez vezetni.

— Szerencsétlen halál. Felesernátoni Gáll András 15 éves Dénes nevű fiával az erdőre ment tűzifáért. Midőn a levágott fát a szekérre föl akarták tenni, a fia lába megcsuszott a jeges havon, elesett s a fa oly erővel zuhant rá, hogy a fia rőktőn meghalt. Múlt hétfőn temették el a község nagy részvételével.

— Községi tisztújítás volt jan. 25-én Papolezón, Deák Sámuel szolgabíró vezetésével. Megválasztottak községi bíróvá: Bede Ferencz, másodbírók: ifj. Bagoly Sámuel, adógyűjtőnek Usorja Sámuel (József), pénztárosnak Pál Albert, közgyámnak Hajdu József. A Papolezhoz tartozó gyulafalvi és komondói telepre esküdtnék: Horn Lipót.

Értesítés. Lapunk folyó évi 8. számában „Humán intézeteink közgyűlése” ez. közleményünk oda módosul, hogy a folyó év február 2-ra tervezett választmányi gyűlések nem február 2-án, hanem február 9-én délután fél 3 órakor Gróf Mikes Ár-

## TÁRCZA.

### A kártyavetőnő.

— Az életből. —

— Irta: Barthalis János. —

II.

Otthon.

(Ella a kimerültségtől, s az átélte lelki izgalmaktól fáradtan, lihegő kebelével, haragtól égő szemekkel a pamlagon hever. Férje éppen a perczben lép be szomorú, leverő arccal.)

Férj. (Bánatosan) Pá, szegény Ella. (Megakarja csókolni.)

Ella. (Furiaként ugrik fel.) Távozzon szemeim elől, maga . . . kék szakállu herceg!

Férj. (Félre.) Istenem, a nagy csapás megzavarta eszt. (Fenn.) De, szívem, uralkodj magadon, hiszen az isteni végzés ellen küzdeni hiában való kísérlet.

Ella. (Százazon.) Igen, elismerem. Hanem: ön, uram, küzdhetne a szíve ellen, mely olyan boldog tanácsokat ad a meghibbant eszének.

Férj. (Félre.) Talán jó lesz orvosért küldeni. (Békítőleg.) Vigasztalódj édesem, hiszen. . .

Ella. (Ingerülten vág férje szavaiba.) Ah az alattomos, az utálatos! Nem vigasztalódunk uram, hanem válunk; érti? válunk! Mert mindent tudok. Férj???

Ella. (Fagyosan.) Igen válunk, s most már önö lehet akár a „Könyörület” szöke tagja, akár az „Inségese” barna elnöknője.

Férj. (Magában.) Most értem. Nem tud semmit a gyászos eseményről. A legnagyobb kímélettel kell előkészíteni rá. (Széliden.) Hallottad a leverő hirt?

Ella. (A féltékenység hangján.) Semmi pletykaság, uram; hanem: vallja be, hogy hol járt ma, kiknél fordult meg a közelmúlt órákban? Erre felelj!

Férj. (Magában.) Most kezdem érteni. Ma valamelyik barátjánál (?) volt látogatásban, s azok valamelyike paprikázta fel ennyire. Átok a csendháborítókra. (Ellához gyöngyöden.) Mindig a régi dalam ez töled. De nem bánasz vele, mert tudod, hogy nincs alapja a gyanudnak. Ezzel is azt árul el, hogy nagyon szeretsz engemet.

Ella. (Megvető hangon.) Uram, ne színészkedjen előttem. Ez nem jól áll önnek. Hanem — utoljára kérem ez életben — nem kérem, követelem, adjon számot lépéseiről, s akkor én is fogok beszélni — többet.

Férj. Jó, megteszem. A klubból az „Éhínségesek gyűlésébe” indultam, de. . .

Ella. (Indulatosan vág közbe.) Igen, igen, tudom. Lám a humánus ember! És a gyűlésen valaki nagyon éhes volt önre. . . nos? . . . és beléharapott az ön lángoló szívébe egy igen éhes — szöke nő! Nem így volt? no? . . . uram!

Férj. (Nyugodtan.) Tévedsz, édesem. Az uton szemben találtam szülőid küldőnéjét. Hozzájuk hi-

váltak minket. Azonnal idehaza siettem. De: te már nem voltál honn. Azon hitben, hogy te már előre mentél, — szülőidhez siettem. De náluk sem voltál.

Ella. (Kétkedő arccal.) Nos?

Férj. Anyáddal, szegénnyel még csak pár szót válthattam már.

Ella. (Izgatottan.) És? . . .

Férj. (Maghatottan.) Régi szív-baja az előtt egy órával elővette s. . . de ne ijedj meg, hanem végy erőt magadon, édesem.

Ella. (Halotthalványon.) Tovább . . . mi történt?

Férj. (Szakgatott hangon.) Hát — már — nem fáj neki — többé — semmi. . .

Ella. (Velőtrázó sikolylyal rogy össze.) Oh, jaj, anyám meghalt s én nem lehettem jelen utolsó óráján, oh jaj, megérdemltem. . . oh én hiszékeny. . . férjem bocsáss meg! Átok reád hazug vén kártyavetőnő. . . (Elájul.)

Férj. (Ijedten.) Istenem, talán kíméletlenül adtam tudtul az őt ért érzékeny csapást. (Nem érte az összefüggést neje szavai közt.) És meg gondolatlanúságom megfosztá esztől, mertime anyját átkozza már. Megőrült. Cselédek, orvosért!

\* \* \*

Ella súlyos beteg lett. Felgyógyulása után kettőt tanult meg. Azt, hogy: nem jó hinni a kártyajóslatban. És hogy: nem minden barátinó igaz barátinó.



minné Bethlen Klementine Grófnő elnöklete alatt fognak megtartani.

—Székely földmivesek segítése. A marosvásárhelyi agrár-takarékpénztár szombaton tartott igazgatósági ülésében Fenyvesi Soma dr. indítványára elhatározták, hogy székely kisbirtokosoknak kedvező feltételek mellett 1000 koronától kezdődő törlesztéses kölcsönöket nyújt. A magas kamatu s rövid lejáratu kölcsönökkel terhelt kisbirtokok mentésére irányul ez a törekvés, kiterjedőleg az összes székely vármegyére.

## Levelezés.

Tekintetes szerkesztő Ur!

Kézdiszentlélek, jan. 28.

Sokszor olvastam olyan bátról is hízegő tudósítást, mely nem érdemelte volna meg, no, de türelmes a papír!... Ilyen körülmények között a tiszta igazság érdekében, tudva azt, hogy a jelen voltak mindenike, minden szavamra helyeslőleg szól, velem együtt nyilatkozik, visszhangot adok azon szépen sikerült, jó ízléssel rendezett kedves bátról, mely Kézdi-Szentlélek községben folyó évi január hó 26-án volt.

A községnek intelligens elemei végre-valahára szakítva az eddig felszínen állott azon indokola lan gondolattal, hogy itt jól sikerült bátra gondolni is merészség volna, elhatározták ezen bátr megtartását, s megállapodtak abban, hogy semmi áldozatot, fáradságot nem kímélve, az erkölcsi sikerért anyagi veszteség árán is mindent eljészen, a lehetőleg jobban, minden megjelenő kényelmére akkép fognak elintézni, miszerint a bátról jó emlékek távozzék mindenki. Hogy ezen programot mennyire várokozison felül valósították meg a rendezők, annak igazolásul többen, sokan, talán mindannyian elmondhatjuk, hogy ennél jobban talán sohasem mulattunk!...

Midőn a községbe  $\frac{3}{4}$  8 órákor beérkeztem, sejtettem, miszerint jó mulatságon lehetek jelen, mert a máskor néma utcák esendjét kocsirobogások tették zajossá, s a máskor sötét utcákon kocsi lámpák tűzszemei szaladtak végig.

Pontban 8 órákor érkeztem a „Perkő” kopár oldalára tekintő központi iskolához, melynek két oldalán, a főbejáróknál a külső teret széles körben bevilágító lámpák voltak szép fényő galyak közé helyezve, s ez így olyan barátságosan hívogató fényt árasztott szét, hogyha az ember nem oda, hanem máshová szándékozott volna, talán akaratlanul is oda kellett volna mennie.

Az iskola csarnokába érve, meglepett azon gondosság, melylyel külön fűtött szobában volt a férfiruhátár, külön a női ruhátár, külön a toalet szoba, külön a czukrászda és étkező terem!...

A tánczterembe érve, nem gondolhattam volna, hogy az a csillárlámpákkal fényesen kivilágított, nagy fali tükrökkel, jelesebb költők arcképeivel, zöld fényő galyakkal körül díszített nemzeti színű zászlókkal, szalagokkal, diványok, székek stb. stb. a legjobb ízlést is kielégítő osnival feldíszített teremben pár nappal előbb festetlen, hosszú padsorokban kis gyermekek mondogatták „János diák” után az ábcét!...

Megérkezésemkor a szép nagyterem zsufolásig telve volt, s a „Bodor Laika” bandája szép hallgató nótái mellett folyt az ismerkedés, társalgás; szétnéztem!... olyan válogatott, szép, intelligens publikumot láttam együtt, a melyre nem számítottam, csak az az egy tűnt fel, hogy miután a terem zsufolásig telve volt s a fiatalok is türelmetlenkedett, miért nem enged a rendezőség ráhuzatni azt a „csárdást”?... no, de még kérdést sem tehettem, megkaptam a feleletet azon hatalmas „Éljenben”, mely a bál védnőke Cseh Gyula főszolgabíró megjelenésekor felhangzott, s ki iránt mint mindenütt, ugy még itt is kifejezés adatott a széleskörű rokonszenvennek. Ezután már rázendített a csigány a csárdásra, s oly vidáman, lelkesen, egyszerre kezdődött meg a táncz, mintha az egész egy örömben ujjongó ember lett volna! Rég láthatott a szegény öreg „Perkő” oly vidám, szép sereget együtt, mint most... nekem ugy tűnt fel, mintha az öreg „Perkő” kopár hegyoldala sem volna most olyan rideg!...

Szebbnél szebb leányok, asszonyok között választhattak a gavallérok s bizony, nehéz lett volna itt a szépség almáját valakinek odaitélni; én hosszasan néztem ezt a szép virágsereget s elgondolkoztam afelett, vajlon a másvilágon van-e, s ha igen, ilyen anyagi sereg?... S hát a tánczos fiatal emberekről mit szóljak?... csak annyit, hogy ugyan derekasan megféleltek a várakozásnak, s a bálból minden leány, asszony azzal a tudattal távozott, hogy petrezselyemet nem árult!...

Azt ne kívánja tőlem senki, hogy a jelen voltak névsorát közöljem, mert nagy fáradságba került volna annak összeállítás, s ugy is hiányos lett volna.

Mint megtudtam, ezen bál nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is szépen sikerült, mert az összes bevétel 162 korona 74 fillért tett ki, miből levonva az 57 korona 74 fillér kiadást, a tisztajövedelem 105 korona, melynek felerésze az iskola-alap és másik felerésze az olvasókör alapba beszámoltatott; ezen bátra felülfizetni szívesek voltak:

Özv. Köntzei Miklósné Tollas Terézia 18 korona 60 fillér, Cseh Gyula fős olgabíró 8 korona 80 fillér, Molnár Józsiás országgy. képviselő 5 korona, Andrássy Albert szolgabíró 2 korona 80 fillér, Hamar Zoltán, Voloncs János, Tamás Elek, Pál Péter, X. Y., György Béla, 2—2 korona, Marthi István 1 korona 34 fillér, Hoffmann Lukácsné és Gergely Gerő 1 korona 20 fillér—1 korona 20 fillér, Sára Imre, Jancsó Mózes, Kovács Ferencz gyógyszerész 1—1 korona, Ifj. Török Samu, Solnay János g. k. esperes, Dr. Szentiványi Árpád, Peitl Mariska. Nagy Gyula, Boldizsár Imre, Peitl Sándor, Sylvester Domokos, Ballák Vincze tanár, Ferencz Gyula tanár, Garam Aladár, Inceze Balázs 80—80 fillér, Győrbíró Ignác, Steinhof Ábrahám, Kenezsi Albert 60—60 fillér, Kovács József, Bartalis Viktor 40—40 fillér.

Felomlítósevel még annak, hogy az első nőgyest 60 pár tánczoltas a különben nagy terem kicsinynek bizonyult, továbbá, hogy a vendégek részére jó borról is gondoskodva volt, lovak és kocsik vendégszeretően elhelyeztetek, azzal zárom közleményemet, hogy a jókedv, táncz kivilágos kivrattig tartott, s a míg bor mellett derécselt öregebbjeink dudolva ültek kocsiába, vagy ingadoztak hazafelé, addig a fiatal embereink egyre-másra csak azt hajtogatták, miszerint az itteni bálokra elsietnek ezután is!...

S a szép leánykák?... Oh azok a mamához suttogták: „mama, jöjjünk el ide még, oly jól telt az idő hogy... hogy!”

Én?... én sohasem mulattam ennél jobban!smégis, mégis...fáj valamim!...\*)...  
Tik-tak.

## JÓTÉKONYSÁG.

### Kenyér a szegényeknek.

— Az 1901. évi beszámolás a „Szt. Antal kenyéré”-ről. —  
II.

Az 1901. év folyamán január 1-étől december hó 31-ig bezárólag az egyenleges mérleg a következő: 1900. évről 1901. évre áthozott 65 K. 89 f. Január hóban bevétel 92 K. 44 f., kiadás 95 K. 16 f. Február bevétel 113 K. 71 f., kiadás 83 K. 98 f. Március bevétel 113 K. 11 f., kiadás 93 K. 70 f. Április bevétel 115 K. 8 f., kiadás 144 K. 64 f. Május bevétel 94 K. 23 f., kiadás 87 K. 60 f. Junius bevétel 116 K. 10 f., kiadás 81 K. 83 f. Julius bevétel 107 K. 27 f., kiadás 129 K. 65 f. Augusztus bevétel 66 K. 93 f., kiadás 84 K. 63 f. Szeptember bevétel 114 K. 75 f., kiadás 96 K. 73 f. Október bevétel 138 K. 87 f., kiadás 114 K. 99 f. November bevétel 102 K. 40 f., kiadás 91 K. 18 f. December bevétel 141 K. 17 f., kiadás 147 K. 93 f.

Az üzletekben elhelyezett fiók perselyekből pedig 1901. év folyamán begyűlt: Bartha Gyula üzletében 7 K. 72 f. Özv. Császár Lukácsné 26 K. 38 f. Dávid Antal 66 K. 64 f. Ifj. Dávid István 38 K. 68 f. Dávid Gyula 29 K. 29 f. Dobál Lajos 32 K. 72 f. Fejér L. Fiai 13 K. 79 f. Finta Albert 12 K. 20 f.

\*) Minden fájdalomra van orvosság. Erre is lenne bizonyosan. Tessék hát kirukkolni a bajjal; hadd keressük meg a gyógyszerét.  
A szerk.

Gyárfás Károly 5 K. 77 f. Kovács Ferencz gyógytár 6 K. 2 f. Oroszfalvi iskola 13 K. 46 f. Száva Dávid 26 K. 73 f. Turóczy István 14 K. 60 f. Veres Sándor 5 K. 55 f. összesen: 299 K. 55 fill.

1881 K. 95 f. átlagos bevétellel szemben 1252 K. 36 f. évi kiadás mutatkozván, 1902. évre marad: 129 K. 59 f. — Ezenkívül takarékpénztáron van az 1900. év-észén a szoborra gyűjtött 250 K., mint tartaléktőke.

1901. év január hó 1-étől december hó 31-ig kiosztottunk összesen: 2600 drb 2 klgrammos fehér kenyeret 52 mm. súlyban és 11 mm. főzőlisztet mindig 60—60 szegény között. Ezenkívül husvét és karácsony ünnepekre minden szegény 1—1 fonott kalácsot és fél vagy 1 kg. sertés- és márhúst kapott a szerint, a mint családos vagy magános állapotu. — Erre 103 K. 89 f. fordítottott.

Különbféle ruhasegélyben, mint alsó-, felső ruha lábbeli stb., 32 szegény részesült a mult év folyamán. Egyet tűzfával és egy szegény, de jeles előmenetelű gym. tanulót fél évi tandija lefizetésével segítettünk.

Ezekben számolok el a mult 1901. évről azoknak, kik igazán humánus és valóban az emberbaráti szeretetre épült jótékony egyesület áldásos munkájában figyelmükre méltatják és önkéntes adományaikkal a nyomorgó szegények állandó segélyezését lehetővé teszik. Boldog vagyok, hogy városunk társadalmának minden rétege, rang- és valláskülönbség nélkül megértette nagy horderejét azon szent eszmének, mely életet adott ezen, most már egy évi eredményeiben oly evidensen áldásos „Szent Antal kenyere” intézménynek.

Miként — osztatlanul — a jószívű emberbarátok áldozatfilierei fedezték kiadásainkat, ugy a segélyezés is vállás különbség nélkül a város szegényei között történt. A ki gyámolyra szorult és szorult, — mert mindannyian egy Atyának vagyunk gyermekei — itt: Jézus keblén, enyhet talál, vigaszt lel.

De midőn ezen jótékony egyesületet továbbra is a nagyközönség szíves jóindulatába és egyszersmint támogatásába is ajánlanám, gyámoltott szegényeink nevében a mult év áldásaiért köszönetet mondok azoknak, kik filléreiket „Szt. Antal perselyébe” juttatni kegyesek voltak s ezzel ennyi jónak szerzőivé lettek: Isten, kinek gondviselése öröklik felettünk, legyen a jutalmazójuk.

Kézdivásárhely, 1902. január 19

Tamásy Imre,  
róm. kath. lelkész.

## KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

### Kérelem.

A helybeli „Polgári Dalkör” korán elhunyt, feledhetetlen tagja, ifj. Czimbalmos Ferencz, műasztalosnak, mint kiváló székely iparosnak, emléket megörökíteni akarván, folyó hó 23-án tartott ülésében elhatározta, hogy az egyesület pénzügyi viszonyaihoz és a tagok anyagi helyzetéhez mérten, a helybeli iparostanoncz-iskola javára egy szerény alapítványt tesz az elhunyt nevére a végből, hogy ennek kamataiból évről-évre egy arra érdemes műasztalos iparostanuló jutalmaztassék meg. Az e célra megszavazott s a tagok által aláírt, 50 koronát tevő összeg már együtt is van. Minthogy az elhunyt barátai közül többen óhajtsukát fejezték ki, hogy ez alapítványhoz hozzájárulhassanak: dalkörünk erre alkalmat akarván adni, bizalommal kérem fel mindazon T. egyesületeket, testületek és egyeseket, a kik ezen szép, nemes és kegyeletes célt nemcsak helyeslik, de anyagilag is óhajtanak ahhoz járulni, hogy szíves adományaikkal akár alulirthoz, akár T. Kovács Mátyás, egyesületi pénztáros urhoz, legkésőbb február hó 8-ig eljuttatni szíveskedjenek. Szívesen fogadjuk a legcsekélyebb összeget is. A beérkezendő adományokat itt, e helyen fogjuk nyugtatványozni.

A „Polgári Dalkör” nevében:

Kézdivásárhelyen, 1902. január 30.

Rákosi József,  
elnök.

Felölös szerkesztő: Vajna Károly.  
Kiadó lap tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.



# Hirdetések.

Szám: 2843/901.

## Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bajkó Lajos végrehajtatónak, Kelemen Ferencz és társa végrehajtást szenvedő elleni 100 korona tökéltetés és járulék iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék, a kovásznai királyi járásbíróság területén lévő, s Papolcz község határán fekvő, a papolczy 1343. sz. tjkvben foglalt 385 és 386 hrsz. ingatlanra 823 korona, a 685 " " 12 " 1134. " " 15 " 1342. " " 12 " 1518. " " 24 " 2224. " " 7 " 2397. " " 58 " 2431. " " 32 " 2496. " " 60 " 2991. " " 35 " 3723. " " 24 " 3852. " " 40 "

Osszesen 1142 koro-

nában ezzel megállapított kikiáltási árban a C. 2. alatt Lősefi Ferencz javára bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverést elrendelte, és hogy a fennebb jelölt ingatlanok, az 1902. évi február hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor Papolcz község házában megrendelt nyilvános árverésen a kikiáltási áron elöl is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság, mint tkvi hatóság. Kovásznán, 1901. évi október hó 17-én.

(18. 1—1.)

Száva Jakab,  
kir. tiszti albiró.

A Lemhényi körjegyzőnél egy józan életű fiatal ember, ki a jegyzői pályára készül, mint gyakornoknak, szerény feltételek mellett, azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok Lemhénybe küldendők. U. p. Bereczk.

(17. 1—1)

Szántó Károly,  
körjegyző.

## !Első kézdivásárhelyi!

okl. építési vállalkozó.

Elvállal tervezések, költségvetések szakszerű készítését mindennemű stílusban a legizlésesebb kivitelben, minden épített tulajdonos saját izlésére: üzleti lakóházak, gazdasági épületek, kerti lakások, kut, hid, gát, ut, átvezetők, javítási, átalakítási munkálatokat, nedves lakások és pinczék szárazzá tételét, teljesen szagtalan ürszékék berendezését, beton burkolatokat, a legjobb és legolcsóbb kivitelben helyben és vidéken; jelen ideig itt helyben egy pár év óta a piacon emelkedett új házak saját műveim, mindezek tanúsítják jó és olcsó munkáimat, s több vidéki munkát végeztem a legobb sikerekkel, melyekről dícső okmányokkal szolgálak; eddigi munkaadóimnak ezen hálás köszönettel vagyok és ezutánra is kérem szíves pártfogását a nagyérdemű építető közönségnek.

Továbbá ajánlom legkitünőbb építési anyagjaimat, pl. stuccatúr nádfonat, elszigetelő aszfaltlemez, tűzmentes tetőfedő lemez, a legnagyobb kötőerejű román és portland cement, oltott s oltatlan mész, fűrészen vágott tetőléc, nedves falak szárazzá tételére vízmentes aszfalt, brassói Schmidt-féle lágózott cserép nem drágább a közönséges cserépnél s mégis sokkal biztosabb még a szél sem fu keresztül rajta, a legolcsóbb külföldi cserép és porcellán kályhák stb. stb. építési anyagok bármely időben megtekinthetők s jutányos árak mellett kaphatók.

Levelezésekre díjtalanul válasz adatik, szíves pártfogást kérve a nagyérdemű közönségtől úgy építésekre, mint anyagok beszerzésére vagyok,

kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor,

(166. 12—0.)

okl. ép. vállalkozó. (Szénpiacon.)

## Hirdetés.

Voláli határon egy tagba 6 holdas szántóföld több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet Kézdivásárhelytől

(10. 6—6.)

K Csiszár József-nél.

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelytől.

## Kiadó lakás.

A „kézdivásárhelyi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság“ tulajdonát képező ház földszinti része, 5 szoba, konyha, kamara, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt, f. év április hó 4-étől kezdve

több évre kiadó.

A feltételek megtudhatók

(16. 3—0.)

az igazgatóságnál.

## Értesítő.

A kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár  
Részvénytársaság.

### XVII-ik évi közgyűlése

1902. évi Március 2-án délután 2 órakor az intézőhelyiségben lesz megtartva, melyre minden részvényes tag tisztelettel meghívatik.

#### Tárgysorozat.

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása (55. §.)
  2. Igazgatósági jelentés.
  3. Felügyelő-bizottsági jelentés.
  4. A mérleg számla megállapítása és a nyereség feletti intézkedés (57. §.)
  5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása (57. §.)
  6. Indítványok az alapszabály 48. §. értelmében.
- Megjegyzés az alapszabály 52. és 53. §§-ai értelmében. Minden részvényes tag kéri, ki szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazott által (ki csak részvényes lehet) gyakorolni kívánja, a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával részvényeit szelvényeivel együtt az intézőhelyiségben az e végre kirendelt közönség elismervény mellett letenni.

#### Figyelmeztetés.

Minden részvényes kéri, az alapszabály 52., 53. §. értelmében és annak a megjegyzésben tett kivonata szerint eljárni, mert a gyűlés napján egyáltalában letéti részvények nem fogadtatnak el.

(19. 1—3)

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.